

VLAAMSE REGERING

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE BESCHERMING ALS
MONUMENT, STADS- EN DORPSGEZICHT**

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR,
GEZIN EN WELZIJN,

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreet van 22 februari 1995 ;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, §1, I, 7°;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1997 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 november 1997 houdende vaststelling van de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 04 juni 1998,

B E S L U I T :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976:

Wegens zijn historische waarde:

- als monument:

De boven- en ondergrondse overblijfselen van de voormalige abdij van Vrouwenpark met name het cellarium, de funderingsresten van de abdijskerk en kloostergebouwen, het abdissenhuis, de stal- en wagenhuisvleugel, het aalmoezeniershuis en de toegangsbrug met restanten van het poorgebouw, gelegen te Rotselaar (Rotselaar), Aarschotsesteenweg ; Abdijlaan ; bekend ten kadaster:

Rotselaar, 1e afdeling, sectie C, perceelnummers 729E(DEEL), 735A, 736B, 738A, 739, 740A, 742H(DEEL), 743C(DEEL), 744M(DEEL), 744P(DEEL).

Wegens zijn artistieke en historische waarde:

- als monument:

Het tuinpaviljoen, gelegen te

Rotselaar (Rotselaar), Aarschotsesteenweg ;
bekend ten kadaster:
Rotselaar, 1e afdeling, sectie C, perceelnummer 742H(DEEL).

Wegens zijn artistieke en historische waarde:

- als monument:

Twee ijzerzandstenen boogbruggen, gelegen te
Rotselaar (Rotselaar), Aarschotsesteenweg ;
bekend ten kadaster:
Rotselaar, 1e afdeling, sectie C, perceelnummers 733H(DEEL),
744P(DEEL).

Wegens zijn historische waarde:

-als monument:

De kapel van het montfortanencollege, gelegen te
Rotselaar (Rotselaar), Aarschotsesteenweg ; Abdijlaan ;
bekend ten kadaster:
Rotselaar, 1e afdeling, sectie C, perceelnummer 743C(DEEL).

Wegens zijn artistieke, historische en wetenschappelijke waarde:

- als dorpsgezicht:

Het park, samen met de sportvelden en de landbouwgronden aan
de noord- en westzijde van het domein, gelegen te
Rotselaar (Rotselaar), Aarschotsesteenweg ; Abdijlaan ;
bekend ten kadaster:
Rotselaar, 1e afdeling, sectie C, perceelnummers 725F, 725G,
726, 727A, 727B, 727C, 728A, 729E(DEEL), 729F, 730A2, 730B2,
730C2, 730D2, 730E2, 730G2, 730N, 730R, 731A, 732A, 732D,
733B, 733F, 733H, 734B, 742H(DEEL), 743C(DEEL), 744M(DEEL),
744N, 744P(DEEL), 744R, 747E.

Art. 2.

De **historische** waarde, meer bepaald de historische en architectuurhistorische waarde van de boven- en ondergrondse overblijfselen van de vm. abdij van Vrouwenpark te Rotselaar met name het cellarium, de funderingsresten van de abdijskerk en kloostergebouwen, het abdissenhuis, de stal- en wagenhuisvleugel, het aalmoezeniershuis en de toegangsbrug met restanten van het poorgebouw wordt als volgt omschreven:

De abdij van Vrouwenpark (ca.1215-1796) ca.1215 gesticht door Arnold III van Rotselaar die hiertoe zijn "park" of jachtgebied in de zuidoostelijke hoek van zijn domein ter beschikking stelde is één van het 48-tal cisterciënzerinnenabdijen die in een korte tijdspanne en ingevolge een gunstig tijdsclimaat werden opgericht of toetraden tot de orde van Cîteaux.

Uitzonderlijk voor Rotselaar is het feit dat er naast gebouwen uit de bloeiperiode in de tweede helft van de 17de eeuw eveneens substantiële overblijfselen uit de 13de eeuwse ontstaansperiode bleven bewaard.

Het cellarium, enig bovengronds relict van de verdwenen conventsgebouwen, vormt één van de schaars bewaarde voorbeelden van een cellarium of voorraadkamer uit de eerste helft van de

13de eeuw en dit in de vorm van een bescheiden rechthoekig, ijzerzandstenen volume spaarzaam opengewerkt met kleine vensteropeningen en smalle lichtspleten, waarbij de binnenruimte wordt gearticuleerd door kruisgewelven op gedrongen hardstenen zuilen.

Tevens substantiële component van de begin 19de eeuwse parkaanleg waarin het werd geïntegreerd als romantische "krocht" met waterval.

De funderingsresten van de conventsgebouwen en de deels vrijgelegde abdijkerk vormen een ongemeen rijk bodemarchief temeer daar hele muurstukken onder de kunstmatige terreinhelling van het 19de eeuws park bleven bewaard. Specialisten onderstrepen het wetenschappelijk belang van deze archeologische site zowel voor de bouwtypologie van middeleeuwse vrouwenkloosters in 't algemeen als voor een verfijning van bouwchronologie en constructiefasen van Vrouwenpark in het bijzonder.

Het abdissenhuis (1661) illustreert de bloeiperiode onder abdis d'Amenzaga (1655-1664). Ondanks latere ingrepen bleef de oorspronkelijke typologie perfect herkenbaar: een ruim bemeten, 15 traveeën tellend breedhuis met halfondergronds kelderniveau, verhoogde begane grond en verdieping onder zadeldak opgetrokken in zgn. traditionele bak-en zandsteenstijl met als karakteristieken de horizontale belijning met vier speklagen per bouwlaag en het wigvormige ontlastingssysteem. De in neoclassicistische geest ingerichte salons met stucdecoratie en marmere schouwen refereren naar de herinrichting tot kasteel in het eerste kwart van de 19de eeuw.

De wagenhuis- en stalvleugel (1671) vormt samen met het aalmoezeniershuis het enige restant van de voormalige 'dienstzone' aan de noordzijde van het abdiydomein. De dubbele functie is ondergebracht in een traditioneel opgevat langgerekt, bakstenen volume met laadvenster en gaaf bewaarde structuur van deels op schoren rustende en deels van sloffen voorziene moerbalken en een indrukwekkend dakgebint.

Het aalmoezeniershuis (ca. 1700), eveneens behorend tot de 'dienstzone' van de abdij en voormalige woonst van kapelaan en biechtvader, vormt een typologisch merkwaardig voorbeeld van een complexe bak- en natuurstenen (ijzerzandsteen en kalkzandsteen) woning in overgangsstijl, samengesteld uit twee parallelle diephuizen en een dwars erop ingeplant breedhuis dat de hoofdingang bevat.

De muurfragmenten van het 17de eeuwse poorgebouw met geblokte pilasters en de voorliggende ijzerzandstenen boogbrug vormen de enige materiële getuigen van de oorspronkelijke hoofdtoegang in het verlengde van de nog steeds aanwezige dreefstructuur.

De **artistieke** en de **historische** waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van het tuinpaviljoen wordt als volgt omschreven:

typisch voorbeeld van een pittoresk, achthoekig paviljoentje met neo-gotische inslag deel uitmakend van een romantisch parkconcept uit het 1e kwart van de 19de eeuw.

De originele vormgeving en het gebruik van recuperatiemateri-

aal van de gesloopte abdijgebouwen, waaronder een ijzerzandstenen knopkapiteel en een kalkzandstenen gewelfsleutel verlenen dit "fabriekje" een uniek karakter.

De **artistieke** en de **historische** waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van de twee ijzerzandstenen boogbruggen wordt als volgt omschreven:

typische voorbeelden van pittoreske parkarchitectuur uit het le kwart van de 19de eeuw, opgetrokken in recuperatieijzerzandsteen met verwerking van sculpturale elementen, waaronder knopkapitelen en bladmotieven van de gesloopte abdijgebouwen.

De **historische** waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde van de kapel van het Montfortanencollege wordt als volgt omschreven:

deze gaaf bewaarde, qua omvang bescheiden en exclusief in baksteen opgetrokken kapel (1954) - een eenbeukige ruimte met rechthoekig koor, koortribunes en kranskapellen - is als één van zijn laatste realisaties bijzonder illustratief voor het weinig gekende oeuvre van Eugène Stassin (1899-1967) die als leerling en medewerker van de befaamde benedictijner-architect Dom P. Bellot (1876-1944) zorgde voor de verspreiding van diens ideeëngoed en idioom in ons land.

Belangrijkste karakteristieken van deze kapel zijn het sobere, evenwichtig geproportioneerde buitenvolume en de sfeervolle binnenruimte gebaseerd op een polychroom, zowel constructief als decoratief metselwerkgebruik in combinatie met een bestudeerde, getemperde lichtinval. In tegenstelling tot zijn meesterwerk, de O.L.V. Middelareskerk te Leuven, waarvan de kapel een kleinere en versoberde repliek vormt bleef hier de originele gewelfstructuur met de typische paraboolbogen en zichtbare gelamelleerde spanten bewaard

De **historische, wetenschappelijke** (botanische en dendrologische) en **artistieke** waarde van het park samen met de sportvelden en de landbouwgronden aan de noord- en westzijde van het domein wordt als volgt omschreven:

als historische site van de voormalige Cisterciënzerinnenabdij van Vrouwenpark (ca. 1215-1796), binnen de begrenzing van het oorspronkelijk volledig en nu nog deels omgrachte domein met toegangsdreef.

Het park dat werd aangelegd in het eerste kwart van de 19de eeuw is een typisch voorbeeld van kleinschalige, romantische parkarchitectuur waarin, naast de primitieve ringgracht, de centrale, kronkelende gracht die doorheen de 'krocht' loopt, een structurend element vormt. Relicten van de abdij werden gerecycleerd als parkmeubilair. Van de oorspronkelijke generatie aanplantingen bleef nog een gedeelte bewaard, vnl. monumentale bruine beuken en taxussen. Het park heeft in zijn huidige toestand een hoge dendrologische waarde, met een groot aantal zeldzame soorten en variëteiten, o.m. *Celtis occidentalis*, *Quercus robur* 'Strypemonde', *Cedrus libani*, *Gymnocladus dioica*.

Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

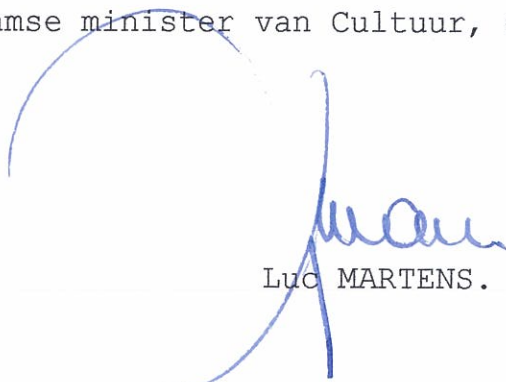
B. Specifieke erfdienstbaarheden:

Behoudens machtiging is verboden:

1. Het oprichten van een gebouw of constructie of het plaatsen van een inrichting, zelfs uit niet-duurzame materialen, die in de grond is ingebouwd, aan de grond is bevestigd of op de grond steun vindt ten behoeve van de stabiliteit en bestemd is om ter plaatse te blijven staan, ook al kan zij uit elkaar genomen worden.
2. Het plaatsen van één of meer verplaatsbare inrichtingen die al dan niet voor bewoning kunnen gebruikt worden, zoals kampeerwagens en afgedankte voertuigen.
3. Het achterlaten van afgedankte voertuigen, schroot of om het even welke afval.
4. Het aanbrengen van reclamepanelen of om het even welke publiciteit.
5. Het plaatsen van bovengrondse leidingen.
6. Elke activiteit die de aard van de grond of het uitzicht van het terrein zou kunnen wijzigen, inzonderheid het verrichten van opgravingen, boringen en grondwerken, de ontginning van materialen, het aanvoeren van grond en het aanleggen van opspuiterreinen.
7. Het aanleggen en/of verharderen van wegen en paden.
8. Het aanbrengen van afsluitingen.
9. Het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters, inbegrepen het wegnemen van gesteltakken of hoofdwortels of het verrichten van grondwerken zoals het boren van putten en het graven onder de kroon van de bomen. Deze bepaling is niet van toepassing op dode of windvallige bomen.
10. Het aanplanten van bomen of heesters.

Brussel, - 1 OKT. 1998

Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

LUC MARTENS.